

ARVIOINTIKERTOMUS 2022

PYHTÄÄN KUNNAN TARKASTUSLAUTAKUNTA

1 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

Tehtävät ja toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet

Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty 1.5.2015 voimaan tulleen kuntalain 14 luvussa ja kunnan hallintosäännössä. Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm.:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämäänsä selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja toimintamuodot

Kunnanvaltuusto on 16.8.2021 § 30 asettanut kuntalain 121 §:n mukaisesti tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten.

Tarkastuslautakuntaan kuuluivat arviointivuonna:

Jäsenet

Reijo Yrjölä, puheenjohtaja
Marko Kujala, varapuheenjohtaja
Erkki Huhtinen
Camilla Björkqvist
Virpi Pulkkinen

Varajäsenet

Markku Tuomala
Hannu Kumpulainen
Vesa Pykäläinen
Anne Skoas
Kirsi Kallio

Tarkastuslautakunnan työ on tapahtunut vuodelle 2022 laaditun erillisen arvioinnin työohjelman mukaisesti.

Tarkastuslautakunta kokoontui arviointivuoden 2022 asioissa yhteensä 9 kertaa. Lautakunta on tutustunut kokouksissaan eri toimialojen toimintaan. Tarkastuslautakunta on haastatellut kunnan johtavia viranhaltijoita. Haastateltavat ovat antaneet hallinto- ja talouskatsauksia sekä vastanneet kohdennettuihin kysymyksiin vastuualueiltaan.

Lautakuntaa on avustanut BDO Audiator Oy:stä tammikuuhun 2023 saakka JHTT Janne Majoinen ja helmikuusta eteenpäin KTM, Senior Associate Kai Puro.

2 EDELLISESSÄ ARVIONTIKERTOMUKSESSA ESITETTYJEN KEHITTÄMIS- JA TOIMENPIDESUOSITUSTEN SEURANTA

Kunnanhallitus antoi kokouksessaan 28.11.2022 § 186 vastineensa vuoden 2021 arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin. Kunnanvaltuusto merkitsi vastineet tiedoksi 12.12.2022.

Tarkastuslautakunta tyytyy annettuihin vastineisiin.

3 KUNNAN STRATEGIAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kunnanvaltuusto on 16.11.2020 hyväksynyt voimassa olevan kuntastrategian. Strategia-asiakirjoissa kuntastrategia on tiivistetty mm. seuraavasti:

Pyhtää kartalle	Helpoin arki, paras kasvualusta	Lisää investointeja
<ul style="list-style-type: none">• Mediaosumat<ul style="list-style-type: none">• Meltwater-seuranta• Valtakunnan mediassa osumat• Kunnan SOME-kanavien kasvu• KV-median näkyvyys• Suositusindeksi	<ul style="list-style-type: none">• T3-mittarin näkyväksi tekeminen (Terveysasema)• Asukastytytyväisyyden mittaus• Kaakois-Suomen paras työllisyysaste• Joukkoliikenteen reitit ja käyttäjät (1km)• Terveyskeskuksen säilyminen Pyhtäällä• Jatko-opintopaikat, 1. toive 95%• Asukasluku plus-merkinen (+0,5%)• Omakotitonttien myynti 5 kpl/vuosi	<ul style="list-style-type: none">• 1 hanke per vuosi toteutuu• Uusien investointien synnyttämät työpaikat• Yritysbarometrin top 5, pienet kunnat• Kaunissaaren sataman kävijämäärät• Yhteisöveron tuotto

PYHTÄÄPYTTIS

Strategia sisältää kuntalain edellyttämät asiakokonaisuudet.

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Hallintokunnissa budjetoinnissa ja tilinpäätöksessä strategiset tavoitteet on huomioitu, pl. tekniikkatoimi, joka käytti edellisvuoden tulokorttipohjaa tilinpäätöksessä.

Strategiaa on toteutettu laajamittaisesti hankkeiden kautta, etenkin hyvinvointitoimialalla. Hankkeilla on saatu kuntaan toimintaa ja projekteja kiitettävästi. Hankkeilla on rahoitettu toimintaa myös siltä osin, mitä olisi jouduttu järjestämään omalla rahoituksella muulla tavoin, ja näin kunta on saanut hanketoiminnalleen hyvää kustannusvastaavuutta. Hankkeiden raportoinnin läpinäkyvyyttä voisi tarkastuslautakunnan mielestä lisätä. Hankkeiden tarpeellisuutta kunnan toiminnan kannalta ja niiden jättämiä jälkivaikutuksia tulisi mittaroida.

Hyvinvointilautakunnan tavoiteasetanta on tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan hyvin onnistunut päättyneellä tilikaudella ja tukee kunnan strategiaa.

Alueiden ja kiinteistöjen hoidon ulkoistuksesta on tullut tekniikkatoimelle hyvää palautetta niin palveluntuottajien että -käyttäjien tahoilta.

4 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

4.1 Tavoitteiden asettaminen

Toimintavuodelle on hyväksytty toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet päävastuualueelle tulosalueittain. Toiminnalliset sitovat tavoitteet on asetettu talousarviossa neljästä eri näkökulmasta: asiakas, prosessit ja rakenteet, talous ja henkilöstö. Talousarviossa 2022 ja taloussuunnitelmassa 2022-24 sitovuustasoksi on määritelty tulosaluetasoiset nettomenot (toimintakate). Investointiosan sitovuustaso valtuustoon nähden on hankekohtaiset investoinnit.

4.2 Käyttötalouden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tarkastuslautakunta on arvioinut toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista tilinpäätöksessä esitettyjen talouden toteutumatietojen ja mittareiden avulla.

Yhteenveto talousarviossa 2022 asetettujen mittareiden toteutumisesta tulosyksiköittäin on esitetty alla. Tarkastuslautakunnan arvion perusteella n. 76 % asetetuista mittareista toteutui. Arvioinnissa tarkastuslautakunnan arvion mukaan osin toteutuneet mittarit (keltainen väri) on painotettu toteumakertoimella 0,5.

Mittareiden toteutuminen

Tulosalueet	Mittarit kpl				Mittareiden tot. %	Määrärahan tot. %
Demokratiapalvelut	2	2			100	88
Yleishallinto- ja kehittämispalvelut	14	8	3	3	68	76
Sosiaalipalvelut ja toimeentuloturva	EI MITTAREITA					82
Perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito	EI MITTAREITA					98
Esi- ja perusopetus	8	5	3		63	98
Keskiaste ja muu koulutus	3	3			100	61
Kirjastopalvelut	7	4		3	79	100
Vapaa-aikapalvelut (nuoriso ja liikunta)	14	10	1	3	82	94
Varhaiskasvatus	3	2		1	83	97
Hyvinvointialan investoinnit	4	2		2	67	80
Joukkoliikenne	1	1			100	85
Suunnittelu ja mittaus	1		1		0	99
Kiinteistöt	3	2		1	83	186
Kunnallistekniikka	8	8			100	80
Aluelämpöverkosto	2	2			100	-368
Ruokapalvelut ja siivous	6	2	2	2	50	56
Rakennusvalvonta	4	1	1	2	50	59
Pelastustoiminta	1		1		0	103
Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu	1	1			100	73
	82	54	12	16	76	

Yleinen kehitys

Kymenlaakson maakunnan suurimpia haasteita on ollut väkiluvun jatkuva heikkeneminen viime vuosina. Myös Pyhtään väkiluku pienentyi, ollen ennakkotiedon mukaan vuoden lopussa 5117 (5119 v.2021 lopussa). Väkiluvun pienenemisen syy on Pyhtäällä luonnollinen väestön muutos. Muuttoliike kuntaan on positiivista.

Työttömyysaste oli vuoden lopussa 9,9. Työttömyysaste heikkeni vuoden takaisesta 0,4 %-yksikköä. Kymenlaakson työttömyysaste vuoden lopussa (11,5 %) oli edelleen jonkin verran maan keskiarvoa (9,9 %) suurempi.

Tonttien myynti hidastui vuoden 2022 aikana kunnan ennätysvuodesta 2021. Asuinrakentamiseen tarkoitettuja tontteja myytiin 2 kappaletta. Elinkeinohankkeisiin liittyen myytiin Keihäsalmen modernin saaristolaiskylän tontti 450 000 euron kauppahinnalla.

Liikuntatilojen käyttöaste ei ole palautunut korona-aikaa edeltäneelle tasolle. Alkuvuonna liikuntatilojen käyttöä rajoittivat koronatilanteesta johtuneet rajoitukset. Liikuntaryhmien osallistujamäärät eivät ole korona-ajan jälkeen palautuneet vielä ennalleen. Nuorisotyössä huomioitiin kouluterveyskyselystä nousseita tarpeita (mielen hyvinvoinnin pulmien lisääntyminen, päihteisiin liittyvät asenteet, harrastamisen väheneminen, tyttöjen pahoinvointi).

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Joukkoliikenteelle asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on saavutettu. Joukkoliikenteen käyttäjämäärän ja palvelutason kehitykseen ei ole otettu tilinpäätöksessä kantaa. Tiedon palvelun tuottamisen tehokkuudesta tulisi olla saatavilla.

Rakennusvalvonnan tavoitteissa jäätiin budjetoiduista talouden suhdannevaihteluiden vuoksi.

Lautakunta on huolissaan hyvinvointivajeen tasapainottamisesta ja kiinnittää erityistä huomiota nuorten kasvaneeseen pahoinvointiin ja koronan jälkeen palautumattomaan sosiaaliseen elinpiiriin.

4.3 Investointien toteutuminen

Investointimenot toteutuivat lähes talousarvion mukaisina. Investointeja tehtiin 3,06 milj. euroa, kun talousarviossa suunniteltiin 3,11 milj. euron investointeja.

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Investointien budjetoinnissa on ollut haastetta kustannusten arvioinnin vaikeuden vuoksi. Palveluiden saatavuudessa on ollut epävarmuutta, mutta tekijöitä on ollut kuitenkin saatavilla. Investoinnit ovat toteutuneet enimmäkseen suunnitelman mukaisesti ja toteuttamattomien investointien peruste on ollut selkeä.

4.4 Kunnan talous

Kunnanvaltuusto päätti 18.11.2019 korottaa kunnan tuloveroprosenttia 0,5 prosenttiyksikköä tuloveroprosentin ollessa vuonna 202[2] siten 20,75. Veronkorotuksen on voitu todeta osaltaan vaikuttaneen kunnan talouden tasapainottumiseen vuosien 2020–2022 aikana. Verotulokertymä ylitti talousarvion n. 762 000 eurolla.

Kunnan toimintakulut kasvoivat 6,1 % edellisvuotisesta, eli noin 1,95 miljoonaa euroa. Toimintakulujen tarkastelussa on huomioitu Kymsojen nettomääräisesti n. 1,554 miljoonan euron alijäämän kattaminen. Toimintatuotot kasvoivat vuodesta 2021 noin 563 000 euroa. Toimintatuottojen muutos johtuu pääasiassa Keihässalmen tonttikaupasta (450 000 euroa) sekä kunnan kaukolämpöverkoston myynnistä (750 000 euroa). Toimintakate kasvoi edellä esitetyn seurauksena 4,6 %, eli noin 1,4 miljoonaa euroa.

Vuoden 2022 taloudellinen tulos oli varsin hyvä, eli 1,1 miljoonaa euroa positiivinen. Vuosikate oli 2,6 miljoonaa euroa positiivinen. Kunnan lainamäärä kasvoi noin 357 000 euroa ollen 12 882 000 euroa vuoden 2022 lopussa.

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Tarkastuslautakunta on tyytyväinen kunnan ylijäämämiseen tulokseen ja toteaaakin, että talouden suunnittelu helpottuu sotemenojen siirryttyä pois kunnan harteilta 2023. Tiukka kulukuri on silti välttämätön, jotta kunta pystyy tekemään positiivisia tuloksia vuosittain. Tarkastuslautakunta peräänkuuluttaa tiivistä talouden seurantaa läpi vuoden, jotta kustannusten ja tuottojen ennakoimattomiin muutoksiin voidaan reagoida.

5 HENKILÖSTÖ

Henkilöstön kokonaismäärä väheni yhdellä vuodesta 2021. Kunnan palveluksessa oli tilikauden päättyessä 159 henkilöä, joista vakinaisia oli 121 ja määräaikaisia 38. Sairaudesta johtuvia poissaoloja kertyi koko henkilöstön osalta keskimäärin 15,2 päivää / henkilö. Edelliseen vuoteen verrattuna sairauspoissaolot kasvoivat merkittävästi, 5,3 päivää/henkilö.

Vuonna 2022 sairauslomien määrä nousi radikaalisti, sairauspoissaolotyöpäiviä oli 2420 ja kalenteripäiviä niistä muodostui yhteensä 3061. Sairauslomat/työntekijä olivat 15,22 työpäivää/henkilö. Vuonna 2021 sairauspoissaoloja oli vain 9,6 työpäivää/henkilö, joten sairauspoissaolojen laskusuuntainen trendi katkesi. Työterveyslaitoksen tekemän tutkimuksen mukaan valtakunnallinen keskiarvo oli vuonna 2020 16,7 kalenteripäivää/työntekijä kunta-alalla. Tavoitteeksi on asetettu 10 pv/työntekijä ja tämä tavoite jäi saavuttamatta. Tähän tavoitteeseen pyritään panostamalla työhyvinvointiin sekä työssä jaksamisen tukemiseen ja huomioimalla nämä teemat myös henkilöstöpäivän teemojen suunnittelussa. Myös yhteistyöllä työterveyshuollon kanssa pyritään vähentämään sairauspoissaoloja.

	2018	2019	2020	2021	2022
Koko henkilöstömäärä	182	164	157	160	159
Vakituisen henkilöstö	137	122	118	119	121
Määräaikainen henkilöstö ja sijaiset	45	42	39	41	38
Henkilöstömenot/asukas	1 469	1 388	1 367	1464	1483
Asukkaat/vakituisen henkilöstö	37,9	42,6	43,5	43,0	42,3
Asukkaat/koko henkilöstö	28,5	31,4	32,7	32,0	32,2
Naisten suhteell. osuus henkilöstöstä	81,9	81,7	81,5	80,0	80,5
Koko henkilöstön keski-ikä	49	49	47	47	48
Sairauspoissaolopäivät/henkilö	13,7	15,2	11,3	9,9	15,2
Sairauspoissaolopäivät	2 225	2 491	1 781	1 579	2420
Ostetut koulutuspalvelut €	38 478	23 147	42 996	39 230	61 115
Käydyt tuloskeskustelut %	100	100	100	100	100
Liikunta- ja kulttuurietu €	8 508	8 320	8 048	15 457,24	25 800

Vuonna 2022 vanhuuseläkkeelle tai työkyvyttömyyseläkkeelle jäi kuusi henkilöä. Pyhtään kunnassa lähivuosina eläköitymisiä tapahtuu 4-6 vuosittain. Ennuste on suuntaa antava, koska henkilöstöllä on vapaus päättää joustavasti eläköitymisestään.

Työnantajan on huolehdittava siitä, että se pystyy rekrytoimaan tarpeeksi ammattitaitoista työvoimaa pystyäkseen tarjoamaan kuntalaisille lain edellyttämät palvelut myös tulevaisuudessa. Lisäksi työnantajan on pyrittävä huolehtimaan ns. hiljaisen tiedon siirtämisestä eläköitymistien yhteydessä.

Pyhtään kunnassa ei toteutettu työtyytyväisyyskyselyä vuonna 2022, vaan paneuduttiin uuden, aktivoivamman kyselymuodon selvittämiseen.

Pyhtään kunnalla työnantajana on käytössä riskien ja vaarojen sekä työhyvinvoinnin arviointijärjestelmä. Kyselyn toteuttaminen on siirretty Zef-järjestelmästä Webropoliin. Viides Zef-arviointi tehtiin loppuvuodesta 2019. Kunnan johtoryhmä ohjeisti osastojen tulosten käsittelyä ja toimenpiteiden kohteiksi valittavia ongelmia sekä toimenpiteiden suunnittelua. Johtoryhmä seuraa toimenpiteiden toteutumista vuosittain. Jatkossa tulee kiinnittää huomiota siihen, että kussakin yksikössä kehittämisen kohteeksi valitaan keskeiset ongelmat. Työyksiköt laativat kyselyn pohjalta toimenpidesuunnitelmat.

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Tarkastuslautakunta esittää huolensa sairauspoissaolojen kasvusta ja kiinnittää huomiota tekemättä jääneisiin työhyvinvointikyselyihin. Myös kyselyiden perusteella tehdyt toimenpiteet ja tulosten seuranta ovat tärkeässä roolissa työhyvinvoinnissa, ja näistä tulisi olla saatavilla tietoa.

6 YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta katsoo edellä kerrottuihin tarkastushavaintoihinsa perustuen, että valtuuston hyväksymät tavoitteet on riittävässä määrin saavutettu. Tarkastuslautakunta kuitenkin esittää, että talousarvion toteutumiseen, tavoiteasetantaan ja tavoitteiden mitattavuuteen ja seurantaan kiinnitetään edelleen huomiota. Strategian toteutumisessa tulee pyrkiä mahdollisimman yhdenmukaiseen arviointiin.

Kunnan taloustilanne on kohtuullisen hyvä. Huolimatta Kymsoten alijäämästä, oli vuosi 2022 kuntataloudelle hyvä ja vuodesta 2023 uhkaa tulla vaikeampi taloudellisesti, kun kustannukset kasvavat ja ennustettavuus lähivuosille vaikeutuu. Kunta oli nettomuutolla muuttovoittainen. Asukaslukekehitys, tonttien myynti ja uudet työpaikat ja niiden luominen ovat edelleen avainasemassa kunnan menestykselle.

Tarkastuslautakunta esittää valtuustolle, että lautakunnilta ja toimialoilta pyydetään vastineet arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin, selvityspyyntöihin ja suosituksiin sekä ilmoittamaan niistä kunnanvaltuustolle ja edelleen tarkastuslautakunnalle marraskuun loppuun mennessä.

7 ARVIOINTIKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Pyhtäällä 22. päivänä toukokuuta 2023

Reijo Yrjölä
puheenjohtaja

Marko Kujala
varapuheenjohtaja

Erkki Huhtinen
jäsen

Camilla Björkqvist
jäsen

Virpi Pulkkinen
jäsen